

RAN-2408000603030004
S.Y.B.Com. (Sem. III) Examination November - 2025
Tax Procedure and Practice (Paper - 1) MDC
Time: 2 Hours]
[Total Marks: 50
સૂચના : / Instructions

- (1) ઉપરોક્ત દર્શાવેલ વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fill up strictly the above details on your answer book.
- (2) Q.1 ફરજિયાત છે.
Q.1 is compulsory.
- (3) જમણી બાજુના આંકડા પ્રશ્નના સંપૂર્ણ ગુણ દર્શાવે છે.
Numbers on the right indicate full marks of the question.

Seat No.:

Student's Signature

પ્ર. 1. Answer the following (Any 5)
(10)

- (1) Define "Income" as per Income tax Act.
આવકવેરા કાયદા મુજબ “આવક” ની વ્યાખ્યા આપો.
- (2) Mr. X owns three houses in Navsari, details of which are as under :

Particulars	House 1 (₹)	House 2 (₹)	House 3 (₹)
Municipal Value	3,00,000	3,60,000	3,30,000
Fair Rent	4,75,000	2,75,000	3,80,000
Standard Rent	3,50,000	3,70,000	5,00,000
Actual Rent	5,00,000	4,00,000	4,80,000

Compute the Gross Annual Value of the above houses.

Mr.X નવસારીમાં ત્રણ મકાનનો માલિક છે, જેની વિગત નીચે મુજબ છે.

વિગત (Particulars)	મકાન I (₹)	મકાન II (₹)	મકાન III (₹)
મ્યુનિસિપલ મૂલ્ય			
(Municipal Value)	3,00,000	3,60,000	3,30,000
વ્યાજબી ભાડું (Fair Rent)	4,75,000	2,75,000	3,80,000
પ્રમાણિત ભાડું (Standard Rent)	3,40,000	3,90,000	5,00,000
વાસ્તવિક ભાડું (Actual Rent)	5,00,000	4,00,000	4,80,000

ઉપરોક્ત મકાનોના કુલ વાર્ષિક મૂલ્યની ગણતરી કરો.

- (3) Shri Shiv retired from his job after 29 years 6 months and 15 days of service on 17/12/2024 and received gratuity amounting ₹4,00,000. His salary at the time of retirement was basic ₹6,000 p.m., dearness allowance ₹1,200 p.m., House rent allowance ₹2,000, Commission on turnover 1%, Commission on profit ₹5,000. He got an increment on 1/4/2024 of ₹1,000p.m. in Basic. Turnover achieved by assessee is ₹1,00,000 p.m. Calculate his taxable gratuity if he is a Non-Government employee, covered by the Payment of Gratuity Act.

શ્રી શિવે 29 વર્ષ, 6 મહિના અને 15 દિવસની સેવા પૂર્ણ કર્યા બાદ 17-12-2024 ના રોજ નોકરીમાંથી નિવૃત્તિ લીધી અને તેમને ₹40,00,000 ગ્રેચ્યુઈટી રકમ મળી.

નિવૃત્તિ સમયે તેમનો પગાર નીચે મુજબ હતો.

- મૂળભૂત પગાર (Basic): ₹6,000 પ્રતિ માસ
- મોંઘવારી ભથ્થું (Dearness Allowance) : ₹ 1,200 પ્રતિ માસ
- ઘરભાડું ભથ્થું (HRA) : ₹2,000 પ્રતિ માસ
- ટર્નઓવર પર કમિશન : 1%
- નફા પર કમિશન : ₹5,000

તેમને 1-4-2024 ના રોજ મૂળ પગારમાં ₹1,000 પ્રતિ માસનો વધારો મળ્યો હતો. ટર્નઓવર ₹1,00,000 પ્રતિ માસ હતું. જો શ્રી શિવ સરકારી કર્મચારી ન હોય પરંતુ Payment of Gratuity Act હેઠળ આવરી લેવાતા કર્મચારી હોય, તો તેમનું કરપાત્ર ગ્રેયુઈટી (Taxable Gratuity) ગણો.

- (4) K retired on 1/1/2025 from B Company Ltd. He was entitled to a pension of Rs.14000 p.m. At the time of retirement, he got 50% of the pension commuted and received Rs. 300000 as commuted pension. Compute the taxable portion of the commuted pension if he is also entitled to receive gratuity for Assessment Year 2025-26.

કે 11-1-2025 ના રોજ શ્રી કંપની લિમિટેડમાંથી નિવૃત્ત થયા. તેઓ માસિક રૂ. 24000 પેન્શન મેળવવા માટે હકદાર હતાં. નિવૃત્તિ સમયે, તેમને પેન્શનના 45% રૂપાંતરિત પેન્શન તરીકે રૂ. 10,50,000 મળ્યા. જો તેઓ આકારણી વર્ષ 2025-26 માટે ગ્રેયુઈટી મેળવવા માટે પર હકદાર હોય તો રૂપાંતરિત પેન્શનના કરપાત્ર ભાગની ગણતરી કરો.

- (5) Mr. Laloo Singh, received education allowance of ₹80 p.m. for his 1st Child, ₹90 p.m. for his 2nd Child and ₹120 p.m. for his 3rd Child. He also received hostel allowance of ₹1,000 p.m. None of his children are studying. Find taxable Children Education Allowance and Hostel allowance.

શ્રી લાલુ સિંઘને તેમના પહેલા બાળક માટે ₹80 પ્રતિ માસ, બીજા બાળક માટે ₹90 પ્રતિ માસ અને ત્રીજા બાળક માટે ₹120 પ્રતિ માસ શિક્ષણ ભથ્થું મળ્યું. તેમને ₹1,000 પ્રતિ મહિને છાત્રાલય ભથ્થું પણ મળ્યું. તેમના કોઈપણ બાળક અભ્યાસ કરતા નથી. બાળકો માટે કરપાત્ર શિક્ષણ ભથ્થું અને છાત્રાલય ભથ્થું શોધો.

- (6) Mr. Patel, an Indian Citizen, is employed in Canada for last 12 years. He returned to India on 1st February, 2025 and stayed in India up to 30th April, 2025. Determine his residential status for the A.Y. 2025-26.

ભારતીય નાગરિક શ્રી પટેલ, છેલ્લા 12 વર્ષથી કેનેડામાં કાર્યરત છે, તેઓ 1 ફેબ્રુઆરી, 2025 ના રોજ ભારત પાછા આવ્યા હતા અને 30 એપ્રિલ, 2025 સુધી ભારતમાં રહ્યા. આકારણી વર્ષ 2025-26 માટે તેમનો રહેણાંક દરજ્જો નક્કી કરો.

- (7) Mr. Anand has purchased a house property as on 17/08/2004 for ₹5,00,000. On 1/05/2006, he constructed a new floor on the same house at a cost of ₹2,50,000. On 1/10/2022, he sold such house for ₹18,00,000 and incurred brokerage @ 2% for arranging customer. Compute capital gain.

શ્રી આનંદે 17-8-2004 ના રોજ ₹5,00,000 માં એક મકાન ખરીદ્યું હતું. 01-05-2006 ના રોજ તેમણે એ જ મકાન પર ₹2,50,000 નો ખર્ચ કરીને નવું માળું બાંધ્યું હતું. 01-10-2022 ના રોજ તેમણે એ મકાન ₹18,00,000 માં વેચ્યું અને ગ્રાહક મેળવવા માટે 2% બ્રોકરેજ ચૂકવી હતી. મૂડી નફો ગણવો.

Q. 2. Shri. Sahil is manager of a textile company in Jaipur. He submits the following particulars of his income for the financial year 2024-25. (14)

1. Basic salary Rs. 2,40,000
2. Dearness allowance Rs. 5,000 p.m. (Rs. 200 p.m. enters into retirement benefits)
3. Education allowance for two children at Rs. 150 p.m. per child.
4. Commission on sales 1% of turnover of Rs. 10,00,000

5. Entertainment allowance Rs. 700 p.m.
6. Travelling allowance for his official tour Rs. 30,000. The entire amount is spent on the official tour.
7. He resides in the flat of company. Its market rent is Rs. 12,000 p.m.
8. He has been provided with a motor car of 1.8 litre engine capacity for his official as well as personal use. The running and maintenance cost is borne by the company.
9. Employer's contribution to recognized provident fund is Rs. 40,000.
10. Interest credited to RPF fund at 13% rate amounted to Rs. 16,250.

Compute income from salaries for Assessment Year 2025-26 under section 115BAC (New regime) assuming population of Jaipur is 26 lakhs as per 2001 census.

શ્રી સાહિલ જયપુરમાં એક કપડાની કંપનીના મેનેજર છે, તેમણે નાણાંકીય વર્ષ 2024-25 માટે તેમની આવકની નીચેની વિગત રજૂ કરી છે.

1. મૂળભૂત પગાર રૂ. 2,40,000
2. મોંઘવારી ભથ્થું માસિક રૂ. 5,000 (રૂ. 200 નિવૃત્તિ લાભોમાં ઉમેરાય છે)
3. બે બાળકો માટે શિક્ષણ ભથ્થું માસિક રૂ. 150 પ્રતિ બાળક
4. વેચાણ પર કમિશન રૂ. 10,00,000 ના ટર્નઓવરનો 1%
5. મનોરંજન ભથ્થું માસિક રૂ. 700
6. તેમના સત્તાવાર પ્રવાસ માટે પ્રવાસ ભથ્થું રૂ. 30,000. સંપૂર્ણ રકમ સત્તાવાર પ્રવાસ પર ખર્ચવામાં આવી છે.
7. તેઓ કંપનીના ફ્લેટમાં રહે છે, તેનું બજાર ભાડું માસિક રૂ. 12,000.
8. તેમને તેમના અધિકૃત અને અંગત ઉપયોગ માટે 1.8 લિટર એન્જિન ક્ષમતાની મોટર કાર આપવામાં આવી છે. જાળવણી અને ઈંધણનો ખર્ચ કંપની દ્વારા ઉઠાવવામાં આવે છે.
9. માન્યતા પ્રાપ્ત ભવિષ્ય નિધિમાં નોકરીદાતાનું યોગદાન રૂ. 40,000 છે.
10. માન્યતા પ્રાપ્ત ભવિષ્ય નિધિ ફંડમાં 13% દરે જમા થયેલ વ્યાજ રૂ. 16,250 થાય છે. કલમ 115BAC (નવી શાસન) હેઠળ આકારણી વર્ષ 2025-26 માટે પગારમાંથી આવકની ગણતરી કરો. એમ ધારીને કે 2001ની વસતી ગણતરી મુજબ જયપુરની વસતી 26 લાખ છે.

OR

- Q. 2.** Shri Om has three houses. Find out her taxable income from house property from the details given below : (14)

(Amount in ₹)

Particulars	H1	H2	H3
Use for	Self-occupied	Self-occupied	Self-occupied
Municipal Value	3,00,000	2,00,000	7,00,000
Fair Rent	2,00,000	2,00,000	6,00,000
Standard Rent	3,00,000	2,40,000	7,00,000
Municipal Tax	15%	15%	15%
Interest on Loan	40,000	10,000	2,10,100
Loan Taken on (year)	98-99	98-99	19-20

શ્રી ઓમ પાસે ત્રણ મકાન છે, નીચેની માહિતી પરથી મકાન મિલકત શીર્ષક હેઠળ તેમની કરપાત્ર આવકની ગણતરી કરો.

વિગતો	H1	H2	H3
ઉપયોગ	સ્વ-રહેઠાણ Self-occupied	સ્વ-રહેઠાણ Self-occupied	સ્વ-રહેઠાણ Self-occupied
મ્યુનિસિપલ મૂલ્ય	3,00,000	2,00,000	7,00,000
વાજબી ભાડું	2,00,000	2,00,000	6,00,000
પ્રમાણિત ભાડું	3,00,000	2,40,000	7,00,000

મ્યુનિસિપલ ટેક્સ	15%	15%	15%
લોન પર વ્યાજ	40,000	10,000	2,10,100
લોન લેવામાં આવેલ વર્ષ	1998-99	1998-99	2019-20

- Q. 3.** Mr. Chinmay purchased a house property for ₹5,06,000 on May 15, 1975. The following expenses are incurred by him for making addition/ alteration to the house property. (14)

Particulars	Amount
Cost of construction of first floor in 1982-83	4,10,000
Cost of construction of second floor in 2002-03	8,40,000
Reconstruction of the property in 2012-13	6,00,000

Fair market value of the property on April 1, 2001 is ₹8,50,000. The house property is sold by Mr. Chinmay on June 10, 2024 for ₹85,00,000 (expenses incurred on transfer 50,000). Compute the capital gain for the assessment year 2025-26.

Financial Year	CII	Financial Year	CII
2001-02	100	2012-13	200
2002-03	105	2024-25	363

શ્રી ચીમને 15 મે, 1975 ના રોજ રૂ. 5,06,000 માં મકાન ખરીદ્યું હતું. મકાનમાં ઉમેરો/ફેરફાર કરવા માટે તેણે નીચે મુજબના ખર્ચાઓ કર્યા છે.

વિગતો	રકમ
1982-83 માં પહેલા માળના બાંધકામનો ખર્ચ	4,10,000
2002-03 માં બીજા માળના બાંધકામનો ખર્ચ	8,40,000
2012-13 માં મિલકતનું પુનઃનિર્માણ	6,00,000

1 એપ્રિલ, 2001 ના રોજ મિલકતનું બજાર મૂલ્ય રૂ. 8,50,000 છે, શ્રી ચીમન દ્વારા મકાન 10 જૂન, 2024 ના રોજ રૂ. 55,00,000 માં વેંચવામાં આવ્યું છે (ટ્રાન્સફર પર થયેલ ખર્ચ રૂ. 50,000). આકારણી વર્ષ 2025-26 માટે શ્રી ચીમનના કરપાત્ર મૂડી લાભ શોધો.

નાણાકીય વર્ષ	સૂચકઆંક	નાણાકીય વર્ષ	સૂચકઆંક
2001-02	100	2012-13	200
2002-03	105	2024-25	363

OR

- Q. 3.** Mr. X has sold following assets during the year 2024-25 (14)

Items	Cost of acquisition	Sale consideration	Year of acquisition	Relevant Index Number
Land	₹ 10 lacs	₹ 150 lacs	1998-99	100
Jewellery	₹ 30 lacs	₹ 120 lacs	2008-09	137

On 31/03/2025, he has purchased a residential house of ₹30,00,000 for self-occupation as he had no other house till date. Index Number for the year 2024-25 is 363.

Compute capital gain of Mr. X from the above given details.

શ્રી X એ વર્ષ 2024-25 દરમિયાન નીચે મુજબની સંપત્તિઓ વેંચી છે.

વસ્તુઓ	ખરીદ કિંમત	વેંચાણ કિંમત	ખરીદ્યાનું વર્ષ	લાગુ સૂચકઆંક
જમીન	₹ 10 લાખ	₹ 150 લાખ	1998-99	100
જવેલરી	₹ 30 લાખ	₹ 120 લાખ	2008-09	137

Q. 4. Write Short notes: (Any Three)

(12)

ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે ત્રણ)

1. Conditions for Residential Status of an HUF
HUF ના રહેણાંક દરજ્જા માટેની શરતો
 2. Permissible Deduction from Salary Income under Section 16.
કલમ 16 હેઠળ પગાર આવકમાંથી અનુમુક્તપાત્ર કપાત
 3. Public Provident Fund
પબ્લિક પ્રોવિડન્ટ ફંડ
 4. Interest on borrowed capital for self occupied house property.
સ્વ-રહેઠાણવાળી મકાન મિલકત માટે ઉધાર લીધેલી મૂડી પર વ્યાજ
 5. Deduction under Sec. 54F of Income Tax Act
આવકવેરા ધારા કલમ 54F હેઠળ કરમુક્તિ
-